

Datum

21-01-2025

Onderwerp

Zienswijze kadernota 2026 GGD Hart voor Brabant

Aantal bijlagen

4

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Kennis te nemen van de kadernota 2026 van de GGD Hart voor Brabant;
2. Op de kadernota de volgende zienswijze te geven: Wij zijn positief over de kadernota 2026. We begrijpen de uitdagingen waar de GGD HvB de komende jaren voor staat. We roepen de GGD HvB daarom op om te investeren in de samenwerking met gemeenten. Daarnaast hebben we de volgende vijf aandachtspunten:
 - Vanwege de verslechterde financiële positie van de gemeente stemmen we niet in met de automatische indexatie. We vragen alle gemeenschappelijke regelingen de 0-lijn aan te houden voor 2026;
 - We vragen de GGD HvB om het contact met de 10 belangrijkste werkgevers niet zelf op te pakken, maar aan te sluiten bij de contacten die gemeenten al hebben;
 - De GGD HvB noemt een aantal nieuwe taken in de kadernota die ze wil uitvoeren in 2026. Maar we missen nog focus. De GGD HvB kampt met uitdagingen zoals arbeidsmarktkrapte, financiële problemen en onzekerheid over het landelijke beleid. Daarbij missen we een duidelijke koppeling met het transitieplan 'Toekomstbestendige GGD'. Juist door uitvoering van dit plan moet de GGD HvB financieel fit en gezond te krijgen. We roepen de GGD HvB daarom op terughoudend te zijn met het uitvoeren van nieuwe taken die niet wettelijk zijn vastgelegd en niet voortkomen uit het basistakenpakket. Dat betekent alleen nieuwe taken, als oude taken van dezelfde omvang vervallen;
 - Als het Rijk bij het overhevelen van SPUK-middelen naar gemeenten een korting toepast, dan betekent dat voor het overhevelen van middelen naar de GGD HvB (minimaal) dezelfde korting;
 - In het financiële overzicht staan op dit moment meerdere PM posten. De GGD HvB gebruikt de term 'budgetneutraal' voor deze PM posten. Gemeenten kunnen echter voor sommige taken zelf

besluiten hoe de van het Rijk ontvangen middelen te besteden. Het is daarom niet vanzelfsprekend dat sprake is van budgetneutraliteit.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De GGD Hart voor Brabant (hierna GGD HvB) bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van ruim 1 miljoen inwoners. Met daarbij speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd. De GGD HvB heeft als doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg. Zij voert namens 19 gemeenten in de regio taken uit die voortkomen uit de Wet publieke gezondheid en de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD HvB.

Gemeenteraden kunnen hun zienswijzen geven op de begrotingen, kadernota's en meerjarige beleidsplannen van de GGD HvB. Het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD HvB heeft de kadernota op 11 december 2024 aan de gemeenteraden opgestuurd. Hierin schetst de GGD HvB haar ambities voor 2026, gekoppeld aan de financiën. In de GR staat dat de kadernota voorafgaat aan de ontwerpbegroting 2026.

De gemeenteraad kan via een zienswijze aangeven of zij het met de kadernota eens of oneens is. Ook kan de gemeenteraad beleidsmatige en/of financiële aandachtspunten meegeven. Het college stelt de gemeenteraad voor om een zienswijze te geven op de kadernota 2026 GGD HvB, met daarbij een vijftal aandachtspunten.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 De speerpunten in de GGD-kadernota 2026 sluiten aan bij het coalitieakkoord Oss 2022-2026 en onze huidige gezondheidsnota

De kadernota 2026 is een uitwerking van het GGD-beleidsplan 'Wij maken samen gezond gewoon 2024-2027' (bijlage). Dit plan heeft het Algemeen bestuur van de GGD HvB in 2023 goedgekeurd. Daarnaast sluit het merendeel van de GGD-kadernota 2026 aan op het coalitieakkoord Oss 2022-2026 en op onze huidige gezondheidsnota. Zo is in het coalitieakkoord, in onze gezondheidsnota en in de GGD-kadernota het uitgangspunt het gedachtegoed positieve gezondheid.

1.2. Door kennis te nemen van de kadernota, is de raad bekend met de belangrijkste ontwikkelingen van de GGD HvB in 2026

- In 2024 is de GGD HvB een transitie naar een toekomstbestendige GGD begonnen. In 2026 rondt de GGD deze transitie af. Dan moet de GGD HvB financieel gezond zijn. De gemeenteraad heeft dit plan in de vergadering van 27 juni 2024 behandeld;
- Uit landelijke onderzoeken blijkt de noodzaak voor preventie steeds groter, zoals de Home | Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024. Toch staat de uitvoering van de publieke gezondheid steeds meer onder druk;
- De GGD HvB en de GGD West-Brabant werken in 2026 sterker samen. Met als doel efficiënter te werken en grotere impact te maken. Eind 2026 starten ze samen met een nieuw beleidsplan;

- De druk op de financiën bij gemeenten gaat ook gepaard met financiële onzekerheden bij de GGD HvB. Ook bestaat er nog onzekerheid over de continuïteit van het landelijk beleid.

1.3. Door kennis te nemen van de kadernota, is de raad bekend met de belangrijkste ambities van de GGD HvB in 2026

De GGD HvB gaat zich in 2026 inzetten op het volgende. In 2026:

- Werkt de GGD HvB net als vele andere partijen aan de transitie van ziekte & zorg naar gezondheid & gedrag;
- Gaat de GGD HvB in gesprek met de 10 belangrijkste werkgevers in het gebied, om bij inwoners gezond gewoon te maken;
- Gaat de GGD HvB zelf actief op zoek naar inwoners met een verhoogd risico op een SOA om (ongevraagd) hulp te bieden;
- Is het Vaccinatie Expertise Centrum (VEC) geïntegreerd binnen de GGD HvB. Het VEC is de centrale plek op het gebied van informatie, advies en uitvoering van vaccinaties;
- Gaat de GGD HvB in gesprek met inwoners over hoe zij meer regie kunnen krijgen over hun gezondheid;
- Stopt de GGD HvB met wat niet werkt of wat een ander beter kan. Op basis van analyse verkrijgt de GGD HvB inzicht in de effectiviteit van haar dienstverlening;
- Breidt de GGD HvB de toezichthoudende rol uit op de Voorschoolse Educatie;
- Is het de ambitie van de GGD HvB dat het aantal scholen toeneemt dat werkt met de gezonde schoolaanpak;
- Verricht de GGD HvB een onderzoek naar de gezondheidseffecten van klimaatverandering in de regio.

2.1. In de GR GGD Hart voor Brabant wordt gemeenteraden de mogelijkheid geboden zienswijzen te geven

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het DB van de GGD HvB hun zienswijze op de kadernota geven. Het DB voegt deze zienswijzen bij de kadernota. En biedt deze ter vaststelling aan het AB van de GGD HvB aan.

2.2. Om de kadernota aan te scherpen, adviseert het college om een vijftal aandachtspunten in de zienswijze op te nemen

Met de zienswijze spreken we waardering uit voor de GGD HvB. We begrijpen de uitdagingen waar de GGD HvB de komende jaren voor staat. Het is daarbij belangrijk om te investeren in de samenwerking tussen gemeenten. Daarbij hebben we de volgende vijf aandachtspunten:

- Vanwege de verslechterde financiële positie van de gemeente stemmen we niet in met de automatische indexatie. We vragen alle gemeenschappelijke regelingen de 0-lijn aan te houden voor 2026;
- We vragen de GGD HvB om het contact met de 10 belangrijkste werkgevers niet zelf op te pakken, maar aan te sluiten bij de contacten die gemeenten al hebben;

- De GGD HvB noemt een aantal nieuwe taken in de kadernota die ze wil uitvoeren in 2026. Maar we missen nog focus. De GGD HvB kampt met uitdagingen zoals arbeidsmarktkrapte, financiële problemen en onzekerheid over het landelijke beleid. Daarbij missen we een duidelijke koppeling met het transitieplan 'Toekomstbestendige GGD'. Juist door uitvoering van dit plan moet de GGD HvB financieel fit en gezond te krijgen. We roepen de GGD HvB daarom op terughoudend te zijn met het uitvoeren van nieuwe taken die niet wettelijk zijn vastgelegd en niet voortkomen uit het basistakenpakket. Dat betekent alleen nieuwe taken, als oude taken van dezelfde omvang vervallen;
- Als het Rijk bij het overhevelen van SPUK-middelen naar gemeenten een korting toepast, dan betekent dat voor het overhevelen van middelen naar de GGD HvB (minimaal) dezelfde korting;
- In het financiële overzicht staan op dit moment meerdere PM posten. De GGD HvB gebruikt de term 'budgetneutraal' voor deze PM posten. Gemeenten kunnen echter voor sommige taken zelf besluiten hoe de van het Rijk ontvangen middelen te besteden. Het is daarom niet vanzelfsprekend dat sprake is van budgetneutraliteit.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

Er zijn geen tegenargumenten of risico's aan het geven van de zienswijze.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De gemeentelijke bijdrage per inwoner in 2026:

Bijdrage basispakket 2025:	€ 44,86
Aanpassingen contactschema RVP:	PM
Bijdrage basispakket 2025 :	€ 44,86
Indexering 2026:	€ 0,87
Aanpassingen contactschema RVP:	PM
Overheveling SPUK-regelingen naar gemeenten:	PM
Gemeentelijke bijdrage 2026:	€ 45,73

De prognose van de totale gemeentelijke bijdrage in 2026 baseert de GGD op:

1. Vastgestelde bijdrage 2025 van € 44,86 per inwoner;
2. Aanpassingen contactschema Rijksvaccinatieprogramma (RVP). In 2025 voert het ministerie van VWS verschillende wijzigingen door in het schema van het RVP. Daarvoor worden extra kosten gemaakt, maar het is nog niet helder wat dit voor financieel effect heeft. Vandaar dat de GGD HvB dit als PM post in de inwonerbijdrage heeft opgenomen. Voor deze aanpassing compenseert het Rijk de gemeenten via het gemeentefonds. De middelen die de gemeente hiervoor ontvangt, gaan vervolgens naar de GGD HvB;
3. In het landelijk regeerakkoord staat dat specifieke uitkeringen worden overgeheveld naar het gemeentefonds met een budgetkorting van 10%. Als deze uitkeringen in 2026 daadwerkelijk worden overgeheveld, vertaalt de GGD HvB dit naar een

verhoging op de gemeentelijke bijdrage. De GGD dient zelf de 10% korting op te vangen in haar begroting, zodat deze wijziging budgetneutraal is voor de gemeente.

4. Indexering 2026: Volgens de afspraken in de GR voor het bepalen van de nominale ontwikkeling wordt de indexeringssystematiek van de gemeente Tilburg gehanteerd. De raming van Tilburg resulteert in een voorlopige indexering van 1,93%. In april 2025 worden de cijfers definitief bekend en verwerkt in de begroting van 2026.

Het aantal inwoners in de gemeente Oss op 1 september 2024 is 94.993 volgens voorlopige CBS-cijfers. Dat betekent voor 2026 een bijdrage van 94.993 inwoners x € 45,73 inwonerbijdrage = € 4.344.030,-. In de meerjarenbegroting 2026 is een bedrag opgenomen van € 4.245.420,-. Het verschil van € 98.610 wordt met name veroorzaakt door indexering. De toename kostenpost wordt gefinancierd uit stelpost prijs/looncompensatie.

b. Communicatie

- Het DB van de GGD HvB heeft op 5 december 2024 de kadernota 2026 besproken. En op 11 december 2024 aan alle gemeenten opgestuurd.
- Op 27 februari 2025 besluit de gemeenteraad over voorliggend voorstel.
- Direct na het besluit, ontvangt de GGD HvB de zienswijze via bijgevoegde conceptbrief.
- Het AB van de GGD stelt de kadernota 2026 op 26 maart 2025 definitief vast. Het AB neemt alle zienswijzen mee in de besluitvorming.
- Eind april 2025 worden de conceptjaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 naar de gemeenteraad en het college gestuurd.

c. Overlegd met

- Ton Derkx, financiën
- Mark Megens, (interim) programmamanager sport, ontmoeten, cultuur en gezondheid
- Regionale beleidsadviseurs Volksgezondheid
- Directiesecretaris GGD HvB

d. Bijlagen

1. Aankondiging brief Kadernota 2026 GGD HvB
2. Kadernota 2026 GGD HvB
3. Beleidsplan GGD: wij maken samen gezond gewoon 2024 – 2027
4. Toekomstbestendige GGD HvB Transitieplan
5. Conceptbrief aan de GGD HvB met zienswijze gemeenteraad

Samenvatting

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD HvB heeft de kadernota op 11 december 2024 aan de gemeenteraden opgestuurd. Hierin schetst de GGD HvB haar ambities voor 2026, gekoppeld aan de financiën. In de kadernota is de voorgestelde inwonerbijdrage voor 2026 (minimaal) € 45,73. Daarbij is er nog een aantal PM posten opgenomen. De gemeenteraad kan via een zienswijze aangeven of zij het met de kadernota eens of oneens is. Voorgesteld wordt om een zienswijze te geven, met een vijftal aandachtspunten.